

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4.50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
TELEFON 200.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazás szerint.

Felolós szerkesztő és lapfőlapdos: Baranyai Lajos.

Mikor

az utolsó vitéz is eltávozik a frontról, új küzdelem támad a nemzetek közt. Ez a küzdelem az anyagi, a gazdasági erőforrások körül fog folyni. Hiszen a háború okai között is fontos szerepe volt a gazdasági politika hatalmi kérdésének.

Győzelmesen csak az a nemzet kerülhet ki ebből a hosszú évtizedekre kiható nagy háborúból, amely nemzet a maga nemzetművelődési fejlődésének minél biztosabb anyagi alapot tud teremteni. Az anyagi fejlődést tehát a nemzetek nagy versenyében kísérvé párhuzamos lépéssel a közművelődési haladás.

Anélkül, hogy összehasonlítást tennénk Németországgal, megállapítjuk, hogy ezen a téren nemzetünk fontos feladatok előtt fog állni. Eddig a mi közművelődési haladásunk nagyon is központi volt. Budapestet, az ország fiatal szívével kellett minél több életerővel ellátni. S ez egy ideig érthető is volt. De ma már, midőn fővárosunk jöbén és rosszban versenyre kél a művelt Európa legnagyobb városával, másképp kell gondolkoznunk. S ezen a téren, talán még gyengébb lábba, de rálépünk a haladás útjára. A városok képviselői, vezető férfiai már többször gyűléseztek, sőt a városok már némi támogatásban is részesültek. Ez azonban még kevés. Teljesen köztudatba kell átmennie e gondolatnak, hogy nekünk a nemzeti művelődésnek erős vidéki váraira van szükségünk. Ezek nélkül termő talaju magyar nemzeti közművelődés nem is gondolható.

De talán azt mondja valaki, hogy hiszen városaink az utóbbi évtizedekben szép fejlődésnek indultak. Igaz. De ezzel még csak azt ismerjük el, hogy a vidéknek igenis meg van már a fejlődési alapja, amelyre azonban tovább kell építeni. Az építés munkájának vezetője a magyar

nemzeti szellem legyen. A városok fejlődése jelentse egyúttal a magyarság megerősödését és a magyar nemzeti kultúrájának emelkedését.

Reméljük, hogy ha ismét csendben élünk, az állam megfélelő támogatásban fogja részesíteni vidéki városainkat, hogy különösen a megyei székhelyeken minél több közművelődési intézmény legyen.

Háború.

Amerika.

Tegnap, szerdán Wilson elnök nyilatkozatot tett a washingtoni kongresszus előtt. A nyilatkozatban válaszolni fog a német jegyzékre. Egészen bizonyosra veszik, hogy Wilson válaszában ki fogja jelenteni, hogy a német jegyzéket elfogadta. Németország és Amerika között mindaddig nem lesz háború, amíg a német tengeralattjárók parancsnokainak legutóbb kiadott utasítás marad érvényben. Nagy érdeklődéssel néznek az elé, hogy Amerika a német jegyzéknek megfelelően fel fog-e lépni Angliával szemben. Sok valószínűsége van annak a föltevésnek, hogy az amerikai kormány nem azonnal fog ez irányban cselekedni, nehogy izgalomba ejtse az amerikai közvéleménynek azt a részét, amely a jegyzékváltás előtt az entente felé hajlott. A háború imminens veszedelem azonban elmúlt. Az amerikai minisztertanács, amely harmadfél óráig tartott, a béke mellett döntött, noha a német jegyzék igen sok kifejezést tulságosan erőlyesnek találta. Ezzel szemben azonban az az álláspont győzött, hogy nem a kifejezések fontosak, hanem a tengeralattjárókra vonatkozó ígérlet. Amerika ezzel beéri és így szó sem lehet arról, hogy az entente vágya teljesüljön és a két hatalom között a diplomáciai viszony megszakadjon.

Az angol, a francia és az olasz sajtó fájdalma megdöbbenéssel és csüggedéssel veszi tudomásul az újabb fordulatot. Természetesen több ellenséges lap meggyanusítja Gerard berlini nagykövétét és nincs hiány a rágalmakban sem. Korábban azon mesterkedtek, hogy a nagykövetség németellenes érzéseket imputáljanak, mikor nem sikerült ezzel a manőverrel célt ér-

niök, akkor az ellenkező irányban dolgoznak. Holnap ki fogják jelenteni, hogy a németek megvásárolták Garardot, Wilson, egész Amerikát. Ezentul

ssmmit. A béke megmarad, Amerika pedig tudja, hogy rengeteg municiószállítmányaiért az entente országokból kap pénzt bőven.

Székestehérvár közlelmezése.

Alaptalan vád a város ellen. — Felirat a belügyminiszterhez. — Mire kér felhatalmazást Székesfehérvár?

Városunk területén körülbelül két hó óta hirtelen fokozódó hus és zsirhiány mutatkozik úgy annyira, hogy ezen nélkülözhetetlen közlelmezési szükséglet térén ma már inségről beszélhetünk. Ez a súlyos közlelmezési baj a nyár folyamán még fokozódni fog, mert semmi kilátás és remény nincs arra, hogy az élő sertések kínálatában kedvezőbb alakulás álljon be. A helyzet csak rosszabb lehet. Ma már nem a husarak mérve az, amely elviselhetetlen, mert élő sertés sem városunkban, sem a környéken nem kapható s a tényeket teljesen fedti az az állításunk, hogy a lakosság 80-40%-ának ebbeli szükséglete maide nem teljesen kielégítetlen marad. A hentesek legtöbbje hetek óta nem vág, a boltjuk üres és egy kiló zsir gyakran egész napi leltárunk után is alig kapható. Heti vásárok alkalmával eddig 10-12 hentesátor volt látható, most jó szerencse, ha egy hentes a piacon megjelenik. Ennek áruja 40-50 vevő kielégítése után elfogy s a siró asszonyok egész tömege megy üres kezekkel zsir nélkül haza.

Igy fest ma Székesfehérvár a valóságból egy icipici képbén bemutatva. Ez a képtelen helyzet készítette a város vezetőségét, arra, hogy feliratban forduljon a belügyminiszterhez, akitől különféle felhatalmazásokat kér a veszedelmes bajok orvoslására s valamiképen megtörje az árdrágitók hatalmát. A másik ok, amely a feliratot napvilágra hozta, egy képtelen vád a város ellen, hogy a tengerivel nyereszkedett. És ezt a vádat — valószínűleg valami árdrágitófele, természetesen a titokzatoság subája alatt, vagyis névtelentül — a miniszterhez küldte feljelentésben. A városnak nagyon könnyű volt tisztázni magát, mert éppen az ellenkezője volt igaz. Közlelmezési faktoraink azért iparkodtak tengerit szerezní, hogy a sertéshizalással, tehát a legfontosabb közlelmezési ügyvel fennakadás ne legyen.

A tengeritrekvirálás. A földművelésügyi miniszter — nyomatékosan — hangsúlyozta, hogy mily nagyfontosságú nemzeti érdek fűződik minél több tengeri berekvirálásához és behajtásához. Ennek alapján teljes szigorral hajtották végre, de viszoni városunk lakossága az állattartás és hizlaláshoz szükséges tengeri nélkül marad. Ezzel szemben biztos tudomásunk van arról, hogy a legtöbb törvényhatóság területén a kontingentál tengerinek nagy százaléka nem folyik be, mert láza intézkedések és tömeges feloldások lévén a tengeri mennyiségét visszatartják.

Székesfehérvárra 14000 m. morzsolt tengerit rótták ki. Ebből a haditermény r-t. december 23-án kélt értesítés szerint feloldatott 720 mm., mivel azt a bizományosok a rekvirált tengeriből beszállították a katonaságnak. Ezen felül a haditermény bizományosok a rekvirált tengeriből megvettek 800 mm.-át és így a városnak csak kb. 117000 mm. morzsolt tengerit kellene beszoállítani, holott eddig már beszállított több mint 18000 mm. és még több mint 1000 mm. beszállítása várható.

Székesfehérvár a tengeri berekvirálásánál és behajtásánál a legszélös határig ment el hazafias buzgóságból. Pedig a tengeri termés a készlet összeírása kor megállapított mennyiségen jóval alul maradt, mert korai fagy, vizkiontés nagyobb mennyiségű tengerit megsemmisített. Ezen felül a míg szabad piaci forgalom volt, Vasvármege lakói egész bucsujárást rendeztek városunkba a tengeri összevásárlására.

Igy fest tehát az a bizonyos tengeri spekuláció, amely ugyan a városnak hasznót nem hajtott, hanem sok gondot a gazdák-nak, mert Székesfehérvár tényleg hadiárdéknak tartotta, hogy meglegyen az a mennyiség, amelyet töle követelnek.

Nagy a kivittel és elrejtés. Súlyosabbá teszi a város közlelmezését továbbá az a körül-mény, hogy a kivittel korlátozása

Egyes szám ara 4 fillér.

hiányában, ha akadni is élő sertésekben kínálta, azt kereskedők összevásárolják és Bécs, Budapest, Pozsony—Győrbe viszik el, ahol jobb áron értékesíthető. Az elsőfokú rendőrnagyság jelentése szerint a zsir és hushiany egyik oka az is, hogy a hentesek és egyéb hus és zsir árusok a különben sem nagy készlettel nem hozták forgalomba, hanem ahelyett elrejtik és felhalmozzák, hogy a hatóságot magasabb árak elnézésére kényszerítsék. Egyébként az árakat felhajtó üzérdek nemcsak a sertésus és zsirnál, hanem a tej és tejtermékek tojás és baromfinál is mutatkozik. Ilyen körülmények között a városi hatóságnak sürgős és fontos kötelessége volt az, hogy az inséggel sújtott lakosság védelmére a baj, ha nem is megszüntető, de legalább enyhítő intézkedéseket tegyen.

Hogyan védekezünk a baj ellen?

A város első intézkedése az volt, hogy még október havában, tehát szabadvásárlás idejében kellő előrelátásból összeválasztotta írásbeli kötelező nyilatkozatokkal az április, május hónapban leszállítandó tengerit, amelyből ezidő szerint 15—16 vagon morzsolt tengeri áll rendelkezésünkre. Ezen vásárolt tengeri azonban a rekvirált tengeri nyúl van, tehát a kirótt kontingenst nem érinti. Ezen tengeri készlethez egyik nagyiparos hentesel április 6-án szerződést kötöttek 400 darab sertés kihizálására akként, hogy a 400 darab sertés a tulajdo-

nunkba megy át, de a vállalkozó a saját kockázatára azokat kihizalja s május 15-től szeptember 1-ig hatósági hus és zsir jegyekre $\frac{1}{2}$ —1 kg. zsir, $\frac{1}{2}$ —1, 2 kilós hus tételekben szigorú ellenőrzés mellett a város által megszabott maximális árakon kiméri. A hus és zsirjegyeket a liszt és kenyérgyeg rendszerében adják ki, mert itt az egyes háztartásokra vonatkozó adatok és a megfelelő személyzet rendelkezésre állanak. Ezenfelül vásárol a város azonnali levágásra is, amikor kínálkozik, kész sertéseket, mert az említett 400 darab sertés 3 és fél óra a lakosság felének biztosítja abbéli felhatalmazást.

Mire kell felhatalmazás?

A közlelemzési bajok orvoslására azt kéri Székesehérvár abelügyminiszter, hogy vegye tudomásul, miszerint a közlelemzés biztosítása céljából még októberben vásárolt 15 vagon tengerinket 400 darab sertés kihizálására felhasználhassa s további sertésvételekhez még legalább 5 vagon tengerit beszerezhesse. A város a terhére kirott 12280 mm. tengerinél körülbelül 2000 mm.-val többet szolgáltatott s így ezzel köteleltségének eleget tett. A 15 vagon tengerinek felhasználására szerződéses kötelezettsége van, így annak felerészében elvonása beláthatatlan kártérítési bajoknak lenne forrása. Neveltetéses tehát az a felfogás, hogy nyereszkeskedésről van szó. Csúpan a fentebb vázolt nyomorúságos közlelemzési viszonyok javításáról.

Felhatalmazást kér továbbá a

törvényhatóság területére élő sertés, sertésus és zsirnemek, baromfi, tojás, tej és tejtermékeknek záros határidő alatt bejelentési kényszerrel való összehozására. Ugyazint a házi és gazdasági szükségletet meghaladó készletek hatósági igénybevételére és azonnali átvételére. Már most a minisztertől függ, hogy a bajon segítve lesz-e. Reméljük, hogy belátja a kérések nagyfontosságát, s segédkezet nyújt az árdragítók hatalmának letörésére.

A magyar föld.

A Budapesti Hirlapban olvassuk a következőket:

Nagybirtokok tömegbérlete. Mint értesülünk, egyik vezető pénzügyesünk, amely legutóbb vett bérbe hosszu időre egy 17.000 holdas hevesi, birtokot, üzembert dolgozott ki 4—500 ezer hold-fokozatos bérbevételére — közös igazgatására. A hatalmas, és Magyarország eddig páratlan aranyu bérlet keretében a bank parcellázásokat is lebonyolítana olyan területeken, amelyek a tulajdonosoktól erre a célra megvásárolna. Az óriás bérlet középponti intézésére a bank kormányzó állást tervez 200.000 korona évi fizetéssel. Erre az állásra már van is alkalmas jelölt, aki eddigi közszolgálatában az élelmezés országos intézésében játszott fontos szerepet. A kormányzó hatáskörében adminisztratív igazgatói és több gazdasági szaktanácsosi állást szerveznének. Az utóbbi hatáskör betöltésére az egyik érdekképviseleti szakember

megnyerését vették kombinációba, aki azonban csak úgy vállalkoznék új szerepre, ha a gazdátársadalomban elfoglalt vezető pozícióját is megtartná. Az illető bank már megkezdte a puhatolozást több mágnásbirtok bérbevételére és megvételére nézve.

Ugylátszik, ez a válasz Prohászka püspök multkorai felszólalására. Akkor megindult a lelkekben egy folyamat, amely azt mondotta: a magyar ember nem lehet olyan, mint a sátoros cigány, aki ma itt, holnap ott él valakinek a kenyérére, hanem oda kell kötni a földhöz, a feketé, magyar földhöz, a melyet ezer esztendőre keresztyál, amelyért verejtekezett és verezett. Legyen jussa ahhoz a földhöz, vehesse bérbe, vagy válthassa meg örök áron.

A nagy bankok erre azt mondják: a föld hasznának kivételénél mi leszünk az elsők, nem a földmives. A föld a mi kezünkben lesz s kinek-kinek annyit juttatunk, amennyi nekünk jól esik. Mienk a haditermény-résvénytársaság, a zsir, a kávé, a cukor, a bőr, a rézgalic, a cipő, a ruha, a konzerv, a kocsikenő és ostornyél, mi szabjuk meg az árát mindennek, mi szedjük le a tejfölt, a többi a savó meg a turó. A földmivesnek szabad a földért véreznie, hogy valahogyan az az otromba muszka ki ne pogromozzon bennünket, szabad verejtekeznie érte, hogy a termés bő legyen, a többihez semmi köze — azt majd elintézzük mi.

És majd meglátják, hogy a banknak igaza lesz. A mi mágnásaink — tisztelet a kivételnek —

TÁRCA.

Jettike.

(Vége.)

Jettike mindannak dacára, hogy verset ír, nem volt valami vérszegény. holdsugár teremtés. Ellenkezőleg. Botránnyosan egészséges vala mindig, arca barna-piros, gömbölyű, hamvas, mint az ősi alma, szemé csillogó és gesztenyebarna haja csinos fűrtökbe volt szedve fején.

A kalap, ami e csinos főre volt tűzve, elmaradhatott volna. Ez a kalap a mama izlését dicsérte. Zöld volt, a libegő virág, kertescskével, egy piros madár is volt e kalapon gyöngyszemekkel.

Igy utazott Jettike Torkó felé verseivel, ábrándozva s gondolkodva sok dicsőségen, amint a mama szokta mentegetni magát, ha a levest elszi. Vajjon Jettike nem sózza — el a levest?

III.

Kegyed talán sejti, hogy Torkó egy alföldi kisváros, hol rémítő ostobák az emberek. Azaz, hogy Arany Jánost jó poétának tartják, de ugyan ki beszélne ma Arany Jánosról, mióta Szigeti Aladár megjelent az irodalom egén, illetőleg ama bizonyos képes lap hasábjain. E poétával, ki egyébként segédjegyző volt Biharban, Jettike irodalmi levelezést folytatott. A nagy költő ugyan mindig bérmentlenül küldte leveleit, de a poéták, hiába, már ilyenek!

Itt tanította Jettike a parasztlánykakat, akik irtózatosan birták voltak. A betűkkel sehogys sem akartak megismerkedni és bambán meresztették szemüket a kisasszonyra, midőn Jettike egy versét felolvasta nekik. Oh szegény számróleány te, Jettike.

A fiuosztályban volt egy fiatal tanító, a neve Péter ur. Igy: Kovács Péter. Nem valami nagy szerűt név, de végre is jobb, mintha Döbörke Tituszának hívnák, aki a csizmadiaságot folytatta a nagymester-utcán, hol jettike egy kis fehérfüggönyös szobácskában lakott.

Egy estén, midőn Jetti az utcán sétált a szelid alkonyatban, valaki köszöntötte. Kovács Péter volt. Eddig észre sem vette a fiatal tanítót soha, aki minden reggel rá lesett az iskolaudvaron, hogy üdvözölhesse. Ekkor Kovács a leány mellé lépett.

— Megengedi, hogy sétáján elkísérem?

Jettike kissé zavarba jött. Vajjon ha ezt megtudná Szigeti Aladár? Ah, talán örökre elmaradnának a portómentes levelek! De mégis így szólt:

— Tessék! Nekem nincs kifogásom ellene.

Egymás mellett mentek a szelid alkonyban. Ekkor Péter elmondta, hogy ő a nagyhegyek közé való. És nem tudja megszokni ezt a síkságot. Aztán így magánosan, egyedül élni, mindenki nélkül! Ez nagyon szomorú.

Lám, itt van a pupák. Ő tavaly elvette Róza kisasszonyt, aki a nagyobb leánykakat tanítja. Most mily boldogok.

Ekkor Jetti felemelte szemét Kovácsra. Ennek a legénynek igen kedves baritonja volt s nem is volt valami nagyon buta. De

Jetti ugy tapasztalta, hogy még sincs benne egy csöpp poétai véna sem. Oly próziak a modulatai s mért nem beszél a költőről.

— Imeri a költőket, Kovács ur?
— Oh igen, Petőfi versei közül sokat tudok. És én, kérem jegyző vagyok a megyei tanítóegyesületben. Igy a hirlapokba is írok. Például a mult hónapban az egész gyűlésről én írtam a helyi újságba. De mondja, kedves nagysád, nem unatkozik néha így egyedül magánosan?

— Es kit tart legjobbn költőnek? kérdi Jetti.

Péternek másféle kalandoztak ekkor a gondolatai, mert másképp bizonyosan Szigeti Aladárt mondja. Igy felelt:

— Kérem. Az irodalom igen magasztos fogalom. De annyira igénybe vesz a tanítást, hogy nem igen akad érkezőem a költők tanulmányozására. Igy csak azt tudom, amit az iskolában tanultam!... En azt hiszem, hogy nagysád sokat unatkozik; hisz mindig egyedül van.

Ekkor megállt Jetti. Ő itt lakott a zöld zsalus házikóban.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különlőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszővetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

Urániában-színházban
május hó 12 és 13-án,
PÉNTEKEN és SZOMBATON

NAGY ILLUZIONISTA ELŐADÁSOK.

Szenzációs mutatványokkal.

Bővebbet a falragaszok.

első sorban a jövedelem elkölését tartják kötelességüknek. Hogy az iránt a föld iránt nekik kötelezettségeik is volnának, hogy befektetéssel versenyképessé kellene tenni a magyar földet, arra se idejük, se munkájuk nincs, mert első gondjukat a jövedelem elköltése képezi. Amit az ember Csehországban vagy Amerikában lát, hogy a földesur maga vezeti a föld üzemet, gyárakat alapít, s ő maga vezeti annak könyveit, az minálunk nagyra értékelten dolog, méltóságon aluli fogalom — zsidónak való. Mi csak akkor döbbenünk meg, mikor egyik-ösi birtokot a másik után utnak indulni látjuk. Akkor szidjuk a világot, az új földesurakat, a helyett, hogy a régi birtokosokra gondolnánk. A birtokos utnak indulnak és aki bírja, az marja, akinek pénze van, az uralkodik, busás befektetéseket tesz, fokozza a jövedelmeket, uralkodik az árakon, a piacon, kormányozza a milliók jövedelmét, magára gondolt első sorban, egyedüriságot csinál, hatalmába keríti, fölálja az ipart, a kereskedelmet, megteremti az új plutokráciát, uralkodik politikában, erkölcsben, irodalomban, mindenütt az egész országban.

A nagy háboru ezekét a zsilipeket nyitotta meg.

Mi pedig keseregve gondolunk pl. Bulgária földmives népére, a mely a saját országában a leghaltalmasabb, az országfiennartó elem, amely az ország földjét a kezében tartja s munkája és szorgalma útján jövedelmét és erejét a társaságban van. Németország hathatósan a kisbirtokosok erejét igyekszik

Abból nem következik, hogy unatkozom, monda szárazon. Istén önnel!

Ekkor Kovács Péter még valamit akart mondani, de Jettike becsapta maga mögött a — kaput.

— Oh, mily ostoba fráter. Oh, mily közönséges, monda halkán, ahogy ledobta a köpenyét a szobáckájában

Az ablakpárkányon feküdt egy levél. Ah, ah, Jetti gyorsan kapott utána. Híz ez ötlején...
Az ajtóban megjelent egy bőrkötényes ember. Igen nagy bajszszal és hatalmas papucskokban. Ez Döbörke Tituszka. Ő énekelve beszélt, mintha mindig kottáról olvasna. Most ezt mondja:

— Kérem, kisasszony, aranyos nagysám. E levél a levélhordó által hozatott és a küldője vetkes gondatlanságából általam tíz krajcárt fizettetett bélyeg nélkül.

Ezt mondja Döbörke. Ő ugyanis helyes kiejtésű ember, mi a mesterséggel jár. Jetti odaadja neki a tíz krajcárt.

Most mosolyog. Jettike vigyázva bontja fel a levelet. Ah, ah, ugyan mit írhat ő?...
S a szegény szamar leány, a kis Jettike olvassa a levelet, amit ő írt.

fokozni, jól tudván azt, hogy jobb, ha a kisemberek milliói erősek, mintha egy-két tucat hatalmas tartja kezében a milliók sorsát.

Próbászka püspök indítványa az utóbbi célt szolgálja.

Egyébként pedig, hogy a jövendő

mit hoz, azt a legközelebbi képviselőválasztás dönti majd el. Az áll majd a Prohászka, vagy a bankok oldalára.

Az idők méhében szörnyű nagy dolgok vajudnak.

Bilkei Ferenc.

HÁBORU A LEVEGŐBEN.

Abli István repülőtisztünk bravurja. — Lelőtték a repülőgépjét, ő azonban életben maradt.

Abli István székesfehérvári repülőtisztünk, a Fejérmegyei Napló harctéri levelezője már több érdekes légiharcot megírt olvasóközönségünknek. Most ismét levél jött a hős légi harcosról, amelyben sikerült bravurját írja le. Veszedelemes vállalkozása sikerült, egy golyó azonban gépjét talalta, amelynek következtében felrobbant és porrá égett. Csodák csodájára, leszámítva kisebb zúzódásokat, semmi baja nem történt a mi repülőtisztünknek, aki a következőképpen írja le a veszedelemes utját:

Legutóbbi sikeres repülésemért, melynek vázlatát alább közlöm, az I. o. vitézségi érmet kaptam.

Szép felvételek a lezuhant gépemről! Falvaynál láthatók, tisztelt Főtisztelendő urnak szintén küldök bétörte emléket!

Egymásután gurulnak ki a hangarokból a repülőgépek a zöldségmezőre, az apparatsofőrök egyet-mást javítanak még, a gépek erősitenek, motorpróbát tartanak.

De érdekesebbet is láthatunk most; egyenkint vonulnak embeink, súlyos, huszonöt kilogrammos gyújtó és robbanó bombáinkkal, s felvirágozzák a gép alját, oldalait a pusztulás szimbólumaival. Nyolc gépünk megy ma különböző városok vasuti állomásait, katonai telepeit bombázza.

Parancsnokunk (közismert magyar huszárkapitány) megadja utolsó figyelmeztetéseit s egyenkint szökkenünk másik otthonunkba, a nap ragyogó sugarai közé.

A fronton túl üdvölvések fogadnak, természetesen orosz részről, s meggy a telefonjelentés hátra az állomásokhoz, hogy kellő fogadtásban részesüljünk, ha netán arra irányítjuk utunkat. Már vagy száz kilométerre vagyunk távol, a cél egyre közelebb és közelebb látszik.

Kutatom a helyet már, hol pár pillanat múlva pusztulás s rombolás marad bombáink helyén.

Megvan. Az állomásból gurul ki egy hosszú katona, vagy tehervonat két mozdonyval. Kezdődik az izgalmas hajsz.

Koncentrált srappellőtűzben ereszkedünk lassan feléle, már áldozatunk felett vagyunk, egy pillanat

s máris nehéz, robbanó bomba hull közvetlen a voat oldala mellé.

A haladása észrevehetőleg lassul, kénytelenek vagyunk egy-körrel visszatörölni s újra az előbbi módszert megismételni.

Az eredmény félig el van érve, a sínek felrobbantva, a vonat kénytelen megállani.

Új kör. Igen ám, hanem az elengedés tüzet már nem lehet kibírni, ez idő alatt az összes közeli erődök jól belőtték magukat. Saját muníciónk (valószínű Przemysből) vörös-fehér füstfelhője övez körül koszoru gyanánt benünket.

A robbanások már egy magasságban vannak velünk; hirtelen elhatározással lebukni s az álló áldozatot felrobbantani pillanat műve volt.

Közben egy golyó motorunkat találva, az megszűnik szabályosan működni.

Kétségbejött pillanatok, percek. Félig beállított motorral lejjebb s lejjebb süllyedve iparkodunk hazatalálni.

Nagyon nehéz a gépjét frontunkat, már túl is vagyunk, mikor hosszú láng csapódik ki a gázszabályozóból és a gépszárny égni kezd.

Istennek ajánlva magunkat, a legteljesebb hidegvérrel négy-száz méter magasból zuhanó repülésel a már teljesen lángoló géppel földet érve kiestünk s alig szaladhattunk jó pár métert, a benzintartály felrobbant s az egész gép porrá égett.

Hasonlítot a kép egy földbe szurt fákyához. Egyedüli faalkatrész, a propeller maradt ép, mert mélyen belefuródott a földbe.

Sokan látták a szerencsétlenséget s azonnal segítségünkre jöttek egy autóval, mint lóháton.

Nagy volt a csodálkozás, mikor barátonnal ép bőrrel megpillantottak. Kiseb zúzódásokat leszámítva, semmi baj nem történt.

Az Armeekommandónál jelentésemet leadva, a generális ur is köszönettel gratulált a szerencsés megmeneküléshez.

Este nagy lakománk volt, mert a többi bajtársak is sikerrel bombáztak s jöttek haza.

Működésünk ez időben a Hőfer-jelentésben is benfigyeltetett.

Véres utcai harc Adonyban.

Mikor a haragosok összeszekerülnek.

Régóta haragos viszonyban éltek Steiger Jánosék és Král Mihályék Adonyban. A két haragos familia között tegnapelőtt véres háboru ütött ki, amely mindkét fél súlyos sérüléseivel végződött. Állítólag Steiger és Katalin leánya kezdtek meg a hadüzenetet abban a tónusban, amiként haragosok között falun szokás. Králék elfogadták a hadüzenetet s teljes hadifelszereléssel kimentek az utcára, mire megkezdődött a harc.

A küzdelem rövid idő alatt a leghevesebb lett s csak akkor fejeződött be, amikor már mind a két fél, illetve mind a négyen — mert ennyien vettek részt az offenzívában — súlyosan megsebesültek. A sebesülések a következők: Steiger János fejét több helyen súlyosan bevették, hasonlóképpen Katalin leányát. Král Mihálynak lábszárcsontja törött el. Auna leányának pedig a fejé szennvedte az utcai háboru borzalmait.

A csendőrség érteles nyomonozást indított a véres verakedés ügyében, hogy megállapítsa, melyik fél volt a provokáló. A háboru fegyvereit, falkost, meg meg egymást a község ház bünjelműzeumában helyezték el, nem ugyan közszemlére, hanem megörökítésre, amíg a bíróság tárgyalni fogja ezt az utcai háborut. Mondani sem kell, hogy most egész Adony erről a háboruról beszél, s nem az olasz frontiról, sem a nyugati harcterről.

HIREK

— **Katonai előléptetések.** Grünfeld Gyula 14. honvédegyalezredbeli őrnagy alezredessé, Altész Ferenc főhadnagy századosná, Liebhardt Jenő tartalékos hadnagy főhadnaggyá, Inceze Jenő, Weisz Arthur, Padányi András, Horváth János, Cziráky János, Kükorely Béla, Karcz József János, Inceze Gábor népfelkelő hadnagyok főhadnaggyá, Tehel László, Harmati Jenő tisztjelölték, dr. Schischa Lipót 17. honvédegyalezredbeli tartalékos főorvos ezredorvossá, dr. Goldner Mór, dr. Kmetykó János, dr. Diszberger Jakab népfelkelő segédorvosok népfelkelő főorvosokká léptek elő.

Fűzőim, melyek pontos méretek

Kalap-nidonságok naponta érkeznek.

alapján vannak elkészítve a legolcsóbb ártól a legfinomabb minőségig vannak raktáron.

Radó

női divat különlegességek fizlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

— **Katonai kitérítések.** Nichei Jenő 17. honvédegyezkedéssel tartalékos hadnagy legfelsőbb dicsőrelismerésben, Grusz Gyula címzetes csendőrmester 2 osztályú ezüst vitézségi érmét, Bakos Ferenc, Horváth Sándor címzetes csendőrmesterek a VI. csendőrkérdésben bronz vitézségi érmét kaptak.

— **Miniszeri biztos** a felső kereskedelmi iskolában. A székesfehérvári felső kereskedelmi iskola folyó évi értekezési vizsgálataira biztosul Trautmann Henrik budapesti felsőkereskedelmi iskolai tanárt nevezték ki.

— **Közszemlén** a képviselő választék névjegyzéke. Az országgyűlési képviselői névjegyzékét május 16-tól június 14-ig minden község községében közszemlére teszik ki, hogy az érdekeltek felszólalásukat megtehessék. A névjegyzék megtekintésére felhívjuk mindenkinél figyelmét.

— **Grünfeld-alapítvány.** A Grünfeld-alapítvány kamatai ügyében, amellyel hadiárvaikat segélyeznek a nemes alapító szándéka szerint, pénteken fog határozni a bizottság, amelynek véleményezésre adták ki a folyamodókat.

— **A vármegye közegészsége.** Dr. Lauschmann Gyula főorvos jelentése szerint Fejérmegyében április hónap házaszásgán lépett 41 pár, született 188 fi, 170 leány, összesen 358 gyermek és pedig házaszásgból 322, házasságon kívül 18, ikerpár 4, holtan 14. Meghalt 208 fi, 211 nő; összesen 419 egyén és így a halvaszüllötték beszámítással a halálozások száma 75-el több, mint a születések. A halálozási arány 1000 lélek után 20. A népmozgalmi adatok az egyes járásközönségeit alakították: a székesfehérvári járásban 55 születésre 109 halálozás, a mórban 54 re 76, a sárbogárdiban 62-re 85, az adonyiban 67-re 64 esik, egyedül a váli járás mutat kedvező arányt 110 születésre 80 halálozás. Kipuhatolható beteg az egész vármegye területén 4505 volt, még pedig 7 éven alul 2021 és 7 éven felett 2484. A megbetegedési arány az összes lakosságnak 2:1 százaléka. Az egyes községek 1045 gyermeknek nyújtottak gondozást, és felügyeletet. A közegészségi állapotban lényeges esemény nem fordult elő. Az emésztési és légző szervek hurutos bántalmak nem mutattak nagyobb kiterjedést, a fertőző bántalmak is szórányosok voltak. Kanyaró 5 községben 50 esettel és 5 halálozással, vörheny 3 községben 18 esettel és 5 halálozással, hasi hegymáz 4 községben 6 esettel és 1 halálozással, ronszó toroklob 6 községben 7 esettel és 1 halálozással, hökhrut 4 községben 36 esettel és 2 halálozással, himlő 1 községben 4 esettel és 1 halálozással fordult elő.

— **Számlaszámlák** Luttor Ferenc lakatos írásos 8 koronát küldött mint számlaszámlát, amely összeget eddigi adományához csatoltuk.

— **Gondatlanságot.** Fábian Teréz ráckeresztúri lakosnak 2 éves leánya lugkoldatot ivott s belehalt. Fábiant gondatlanság című bíróság elé állították, s nyolc napi fogházra ítélték, az ítélet azonban az új büntető novella értelmében felfüggesztették.

— **Hogyan permetezzünk?** Egy szőlősgazda, a kinek tavaly gyönyörű szőlőtermése volt s a kinek a szőlője szüretkor olyan haragos zöld volt, amilyenél szebbet kívánni se lehet, leírja, hogy kitűnő, receptek alapján, hogyan készítette el a permetet: 100 liter vízhez 1 kilogramm galic, 1 kgr. mosó szóda, 1 kgr. oltott mész, a melybe (a mézbe), mielőtt a vízbe beletennék, 12 evőkanál kénport kell keverni. A fő persze az, hogy az embernek szőlője és galic legyen.

— **Razzia a zugkereskedők és banchanálák ellen.** A katonai állomásparancsnokság már régóta tapasztalta, hogy a csikvári-úton levő barakkterekben, illetve annak környékén sokan zugkereskedéssel foglalkoznak. Edeséget, nyalánkságokat árulnak, amelyek csak arra jók, hogy a katonák pénzét kicsalják velük. Tudomására jutott továbbá a parancsnokságnak, hogy katonák asszonyokkal és leányokkal valósgos banchanálákat rendeznek a tábor mögött elterülő szőlőtelepeken. Géczy ezredes, állomásparancsnok nagyon helyesen, a legadikálisabb intézkedésekhez nyúlt, hogy a züllött állapotokon segítsen, amelyek a vérbetegségeket ijeszto módon terjesztik. Géczy állomásparancsnok felkérésére Simon Sándor büntetői rendőrfőkapitány, Herzfeld főhadnagy, Géczy állomásparancsnok tisztje, továbbá a rendőrbiztosok, rendőrlégények és huszárok nagy razziait rendeztek, amely meglepő eredménnyel végződött. A tábor körül kisebb csapatokra oszlott szét a razzialók s több helyen furcsa dolgokra akadtek. Elsősorban a zugkereskedőket csípték fölön, akik ellen kihágási eljárást indítottak. A szőlőtelepeken pedig sok dorobézlókra bukkantak, katonák, leányok és fiatal-asszonyok döszültek. A rendőrség valamennyit előállította, az idegeneket kiutasítják a város területéről, a többiek ellen pedig rendőri eljárást indítanak. Mindegyik husz romlott leány ellen indították meg az eljárást. Örömmel látjuk az állomásparancsnok és a rendőrség ezen tisztító munkáját s még nagyobb örömmel halljuk, hogy ezeket a razziaikat gyakran ismételni fogják.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Deutsch Pál székesfehérvári születésű budapesti lakos Timára magyarosította nevét.

— **Divatós női szalma kalapformák** 5, 6, 7, 8, 9, 10 koronáért. Leányka és flu marine vagy díszített szalma-kalapok 150, 180, 2, 3, 4, 6, 8 koronás olcsó árakkal nagy választékban Knazovitzky divataruházában. — Telefon 163.

— **Csak egy cigarettát.** Straszszér dohánytözsdeben 380 cigarettá és 25 drb. szivar gyűlt egybe gyűjtődobozunkban a kórházi katonák részére.

Dr. ERDÉLYI GYULA ügyvéd irodáját Kossuth-utca 6. sz. a. I. emelet megnyitotta.

— **Értesítem** a nagyérdemű közönséget, hogy ez ideig Széchenyi-utca 15. sz. a. volt tűzifa és kőszén üzletem SIMOR-UTCA 35. sz. alá helyeztem át. Raktáram továbbra is a déli vasuti pályaudvaron van, a szíves megrendeléseket Simor-u. 35. sz. alatti irodámba kérem. Telefon 2-77. Mély-tisztelettel Stárk Samu.

— **Köhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult háziszér dr. STÖRK-féle komprimát mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szüts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székesfehérvár, Városházter.

Az Apolló mozgószínház hírei.

Pintérok vendéggátéja az Apollóban. Még élénk emlékeztetésben van a közönségnek az a nagyszerű moziszekecs, melyet a tavalyi szezonban „A nagy leszámolás” címen Parlagi Kornélia kiváló szubrett-primadonnával és Pintér Imrével a főszerepekben bemutatott az Apolló színház. Szufolt házak és lelkes társak igazolták „A nagy leszámolás” tisztán, nagy sikerrel, ami arra indította az Apolló vezetőségét, hogy ezt a minden ízében magyar, kedves tárgyú hangulatos darabot újbol a műsorába illessze s hogy alkma legyen a közönségnek Pintérek kitűnő játékában ismét gyönyörködni. Szentcs János, a pompás humorú, jeles komikus szintén szerepel a darabban. Dely Lajosné

MOZGÓSZÍNHÁZ. APOLLO MOZGÓSZÍNHÁZ.

Csütörtökön május hó 11. és 12-én: **Pénteken** Parlagi Kornélia, szubrett primadonna és **Pintér Imre,**

a Népszínház v. művésze felléptével szenzációs sikerű repriz

A NAGY LESZÁMOLÁS.

Enekes háborus moziszekecs 3 színpadi és 3 filmjelenetben. Történik a mozgószínház első napjaiban és ma, részben Budapesten, részben a szerb határon.

SZEREPLŐK:

Biró János, Pintér Imre, Piroksa, Pintér Irénke, Ágnes, felesége Parlagi Kornélia, Erzsócs asszony Dedy Lajosné.

Előadások mindkét napon fél 7 és 9-kor.

Felemelt helyárak. — A helyek megfordítottak és számozottak. Jegyek előre kaphatók Krausz Veronánál és este a pénztárnál.

és a Kis Pintér Irénke-kicsiny szerepükben is sokat mondó alakítás nyujtanak. Az érdekes repriz csütörtökön és pénteken, május 11 és 12-én lesz. Előadások mindkét napon fél 7 és 9 órakor. Jegyek előre válthatók Krausz Veronánál és este a pénztárnál.

— **Vegyűk, olvassuk és terjesztjük** a Magyar Kultura kiadásában megjelent kitűnő apoloiai füzeteket, melyek 20 filléres árban Horváthné és Rónainé papirkereskedésében kaphatók. Eddig a következők jelentek meg: Örök irrmények. — Atheista-e a modern tudomány. — Az ész és az isten léte. — Világrend és isten. — Az élet eredete és az isten.

Telefon 233. — Tefon 233.

Csütörtökön, május 11-én

BARNUM CIRKUSZ

mutatványival

Cirkusz királyné

Nagyszabású pótmsor.

2 előadás 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

APRÓHIRDETESEK.

A székesfehérvári gazdakör tagjai, akik rézgálicra a pénz befizették, pénzüket visszakaphatják Zámoly-utca 42. szám alatt, három napon keresztül délután 7-8 óráig.

Közporko nő, aki a háztartás minden ágában járós és azt végezni hajlandó, gazdaasszonynak felvétetik a Sörház malomban.

Egy háromszobás lakás fűrdőszobával és mellékhelyiségekkel aug. 1-re kiadó József-utca 6. sz.

3-4 szobás lakás Szigethy Testvérek üzlete felett november hó 1-ére kiadó.

Kiadó lakás. Egy 4 szobás modern lakás, előszoba, fűrdőszoba, pince és mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó, Kigyó-u. 5.

Haztartás vezetésére ajánlja napát — miután háztartását beszűntette — helyben katonáskodó, vidéki r. kath. tisztviselő. Válaszok „Szerény díjazás” jellegére a kiadó-hivatalba kéretnek.

Gyerekkocskák legolcsóbbtól a legfinomabbig Gerendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székesfehérvár, Kossuth-u. 4.

Szabás, varrás és mintarajzolásban alapos oktatás nyerhető, Urbán Margit tanítványában, Ybl-Miklós-utca 14.

A Stappay-féle imák és énekek kaphatók Horváthné és Rónainé papirkereskedésében 50 és 70 filléres árban.

Bösendorfer-zongora eladó. Cím a kiadóban.

Főjes-sal ta, sóska, nürnbergi édes torma, krizantimó és paradicsom-palánta kapható Széchenyi-u. 26. sz. a.